

Reģionu komitejas atzinums “ES tālākie reģioni stratēģijas “Eiropa 2020” aspektā”

(2013/C 62/13)

REĢIONU KOMITEJA

- atzinīgi vērtē Komisijas plānus strādāt partnerībā ar tālākajiem reģioniem (TR), uz tiem pilnībā attiecinot stratēģiju “Eiropa 2020” — Eiropas gudras, ilgtspējīgas un integrējošas izaugsmes stratēģiju un vienlaikus ņemot vērā šo reģionu specifiskās iezīmes un grūtības;
- uzsver, ka atbilstīgi subsidiaritātes un daudzlīmeņu pārvaldības principiem TR reģionālās pārvaldes iestādes vajadzētu vairāk iesaistīt ES programmu un politikas izstrādē un īstenošanā, lai nodrošinātu, ka tālāko reģionu specifiskās vajadzības tiek ņemtas vērā visos lēmumu pieņemšanas procesa līmeņos;
- izvirza nodarbinātību par vienu no nozīmīgākajām prioritātēm un par elementu, kas jāiekļauj visos turpmākajos svarīgajos pasākumos, lai stratēģija “Eiropa 2020” tiktu sekmīgi īstenota tālākajos reģionos, un tādēļ aicina ES ar praktiskiem pasākumiem konkretizēt jauno sociālo virzienu, kas noteikts 2012. gada paziņojumā,
- uzsver, ka visi pasākumi, kas vērsti uz tālāko reģionu gudru, ilgtspējīgu un integrējošu izaugsmi, jāīsteno partnerībā un ka dalībvalstīm un reģionālajām pārvaldes iestādēm cieši jāsadarbojas, lai pēc iespējas labāk izmantotu TR izaugsmes potenciālu;
- uzsver, ka īpašo ģeogrāfisko apstākļu dēļ reģionālā sadarbība tālākajiem reģioniem ir ļoti svarīga, un mudina uzlabot kohēzijas politikas līdzekļu sinerģiju ar Eiropas Attīstības fondu, kā arī attiecībā uz TR pārrobežu sadarbību ar kaimiņvalstīm aicina atcelt nosacījumu par jūras robežu 150 km attālumā.

Ziņotājs	Malcolm MIFSUD kgs (MT/PPE), Pietá pilsētas mērs
Atsauces dokuments	Komisijas paziņojums “Eiropas Savienības tālākie reģioni — ceļā uz partnerību gudrai, ilgtspējīgai un integrējošai izaugsmei” COM(2012) 287 final

Reģionu komitejas atzinums – “ES tālākie reģioni stratēģijas “Eiropa 2020” aspektā”

I. IETEIKUMI POLITIKAS JOMĀ

REĢIONU KOMITEJA

Ievads

1. atzinīgi vērtē Komisijas plānus strādāt partnerībā ar tālākajiem reģioniem ⁽¹⁾ (TR), uz tiem pilnībā attiecinot stratēģiju “Eiropa 2020” — Eiropas gudras, ilgtspējīgas un integrējošas izaugsmes stratēģiju un vienlaikus ņemot vērā šo reģionu specifiskās iezīmes un grūtības, kā to uzsvērusi Padome ⁽²⁾, taču norāda, ka jābūt procedūrām, kas nodrošinātu TR iesaisti stratēģijā, jo pretējā gadījumā tālākie reģioni nespēs to īstenot;

2. atzīst nepieciešamību panākt līdzsvaru starp tiem pasākumiem, kuru mērķis ir kompensēt specifiskās un pastāvīgās tālāko reģionu grūtības, un tiem pasākumiem, kuri veicina minēto reģionu priekšrocības un iespējas;

3. vērš uzmanību uz vajadzību pieņemt papildu **konkrētus** pasākumus, kas ietvertu nosacījumus pamatlīgumu un kopējo politiku jomu piemērošanai tālākajos reģionos, kā tas noteikts LESD 349. pantā;

4. atbalsta Komisijas iniciatīvu īstenot politikas pasākumus, kas palīdzētu TR kļūt pašpalāvigākiem, izveidot spēcīgāku ekonomiku un palielināt spēju **radīt ilgtspējīgas darba vietas**, izmantojot unikālos resursus, kas tiem pieder, un pievienoto vērtību, ko tie dod ES; taču Eiropas Komisijas sniegtajam atbalstam jābūt praksē izmantojamiem un daudzveidīgiem pasākumiem, kuru īstenošanā varētu pilnībā izmantot LESD 349. pantā paredzētās iespējas, piemēram, ieviešot *ad hoc* instrumentus;

5. ņemot vērā iepriekš minēto, atbalsta Komisijas vēlmi nodrošināt, ka dažādie Komisijas dienesti tiek iesaistīti stratēģijas “Eiropa 2020” īstenošanā tālākajos reģionos un cieši sadarbojas ar tālāko reģionu priekšsēdētāju konferenci un ekspertu grupām, kas izveidotas saistībā ar tālākajiem reģioniem, kā arī ar šim tematam veltīto starpdienestu grupu, lai tiktu izmantota īpaša pieeja, izstrādājot *ad hoc* stratēģijas, **tostarp ilgtspējīgas nodarbinātības iespēju attīstīšanai** tālākajos reģionos;

6. saistībā ar iepriekš minēto Reģionu komiteja ierosina par prioritāti noteikt **izglītību, apmācību un nodarbinātību**, jo vietējā līmeņa cilvēkresursi un zinātība ir nozīmīgākie faktori, kas potenciāli varētu veicināt izaugsmi tālākajos reģionos;

7. atbalsta Komisijas politikas pieeju izklāstīt tālāko reģionu piedāvātās ģeogrāfiskās un potenciālās iespējas un oficiāli atzīt, ka no tām ieguvēja ir visa Eiropas Savienība;

8. īpaši uzsver, ka ir svarīgi, lai TR izmantotu kā aktīvus robežreģionus sadarbībai un kā “ES vēstniekus”, kas spēj izvērst ES sociālekonomiskās un kultūras ietekmes sfēru un sekmēt plašāku tirdzniecību un zināšanu apmaiņu ar TR kaimiņreģioniem un trešām valstīm, ar kurām TR ir ciešas vēsturiskās un kultūras saiknes;

9. lielā mērā atbalsta Komisijas viedokli par ES ieguvumiem no tālāko reģionu ciešām attiecībām ar aizjūras zemēm un trešām valstīm, piemēram, galvenajām jaunietekmes valstīm (piemēram, Brazīliju un Dienvidāfriku);

LĪDZŠINĒJĀ EIROPAS TĀLĀKO REĢIONU STRATĒĢIJA

10. piekrīt apgalvojumam un norāda: ja neņem vērā tālāko reģionu kopīgo iezīmi — grūtības ģeogrāfisko un ekonomikas faktoru dēļ (nošķirtība, atrašanās uz salas, maza teritorija u.c.), tie ir ļoti **atsšķirīgi** gan iespēju, gan risināmo problēmu ziņā ⁽³⁾;

11. nekādā gadījumā neatbalsta pieeju, kas ieviestu plurālisma prasību, jo tādējādi varētu tikt izkropļota visa partnerības ideja un kavēts dialogs, kas nepieciešams vienprātības panākšanai programmu īstenošanas dažādajos posmos;

12. atbalsta Komisijas vēlmi rast kopsaucēju stratēģijas “Eiropa 2020” īstenošanai tālākajos reģionos kopumā un vienlaikus ņemt vērā katra tālākā reģiona specifiskās iespējas un grūtības;

⁽¹⁾ Līguma par Eiropas Savienības darbību (LESD) 349. un 355. pants, kas grozīti ar Eiropas Padomes 2010. gada 29. oktobra lēmumu.

⁽²⁾ Ārlietu padomes 3023. sanāksme 2010. gada 14. jūnijā.

⁽³⁾ Pētījums “Growth Factors in the OR” (“Izaugsmes faktori tālākajos reģionos”), ko Komisija 2009. gadā uzdeva veikt *Ismeri Europa* sadarbībā ar ITD-EU, iesniegts 2011. gada martā.

13. atzinīgi vērtē Komisijas ieceri pieņemt atjauninātu ES stratēģiju tālākajiem reģioniem, kuras pamatā būtu lielāka produkcijas dažādošana un specializācija, kas ir galvenie faktori tradicionālo nozaru (piemēram, lauksaimniecības) stiprināšanai un jaunu nozaru attīstīšanai, balstoties uz tālāko reģionu unikālajām un specifiskajām priekšrocībām;

14. atzīst un uzsver pašu TR īstenotos pasākumus ekonomikas modernizēšanai un dažādošanai, kā arī uzsver reģionu pilnvaras noteikt attīstības mērķus un stratēģijas;

15. piekrīt Komisijas viedoklim, ka ar TR saistītos pasākumus ir īpaši svarīgi izvēlēties tradicionālajā ietvarā, kas ietver šādas trīs **ierastās darbības prioritātes** (*): pieejamības uzlabošana, konkurētspējas uzlabošana un reģionālās integrācijas kaimiņu reģionos veicināšana;

16. izsaka nožēlu, ka prioritāšu definēšanu nepapildina konkrēti un pielāgoti pasākumi, sevišķi saistībā ar pieejamību, kas ir galvenais jautājums TR attīstības stratēģijā un būtisks aspekts to iekļaušanai vienotajā tirgū;

17. atzinīgi vērtē **arī** Komisijas nostāju, ka priekšlikumiem attiecībā uz TR turpmāko izaugsmi būtu labvēlīgi jāietekmē **atjauninātās stratēģijas visas piecas galvenās prioritātes** (pieejamības uzlabošana, konkurētspējas uzlabošana, reģionālās integrācijas stiprināšana, sociālās dimensijas pastiprināšana un klimata pārmaiņu politikas ņemšana vērā citās politikas jomās);

18. cer, ka jaunajai sociālajai dimensijai, kas ir transversāla, tiks piešķirti papildu finanšu līdzekļi un vajadzīgie instrumenti, lai TR radītu ilgtspējīgas darba vietas;

19. norāda: šajā kontekstā un it sevišķi konkurētspējas un reģionālās integrācijas veicināšanas nolūkā Komisijai vajadzētu rosināt arī tādus specifiskus vietējā līmeņa pasākumus, kas **tālākajos reģionos palielinātu Eiropas integrāciju** un sekmētu to dalību turpmākajās ES stratēģijās;

20. uzsver, ka atbilstīgi subsidiaritātes un daudzlīmeņu pārvaldības principiem TR reģionālās pārvaldes iestādes vajadzētu vairāk iesaistīt ES programmu un politikas izstrādē un īstenošanā, lai nodrošinātu, ka tālāko reģionu specifiskās vajadzības tiek ņemtas vērā visos lēmumu pieņemšanas procesa līmeņos;

21. uzsver, ka īpašo ģeogrāfisko apstākļu dēļ reģionālā sadarbība tālākajiem reģioniem ir ļoti svarīga, un mudina uzlabot kohēzijas politikas līdzekļu sinerģiju ar Eiropas Attīstības fondu,

kā arī attiecībā uz TR pārrobežu sadarbību ar kaimiņvalstīm aicina atcelt nosacījumu par jūras robežu 150 km attālumā;

22. atbalsta iniciatīvas ES un tālāko reģionu kopīgu zīmolu un logotipu radīšanai; tas veicinātu tālāko reģionu atpazīstamību Eiropas Savienības sociālekonomiskajā un kultūras jomā un palīdzētu tiem veidot dziļāku integrāciju gan ar tuvākajiem kaimiņiem, gan arī vienotajā tirgū (zem ES karoga);

ES ATJAUNINĀTĀS STRATĒGIJAS PAMATPRINCIPI

23. pozitīvi vērtē to, ka attiecībā uz tālākajiem reģioniem Komisija atzīst par svarīgu stratēģijas "Eiropa 2020" kontekstā atbalstīt atjaunināta un pielāgota politikas satvara izstrādi;

24. tomēr ir norūpējusies, ka vairāki pasākumi, kas jāveic saistībā ar daļu no galvenajām prioritātēm (piemēram, transports un jaunu tehnoloģiju ieviešana nolūkā uzlabot pieejamību), tālākajiem reģioniem būs pārāk dārgi un tāpēc to sekmīgai īstenošanai būs vajadzīgs **augstāka līmeņa atbalsts vai publiskā un privātā sektora partnerības**, lai augstās izmaksas neatspoguļotos iedzīvotājiem piedāvāto pakalpojumu cenā;

25. atbalsta esošo reģionālo lidostu attīstību un optimizāciju ar publisko vai privāto partnerību palīdzību, jo tās ir viens no galvenajiem Eiropas Savienības tālāko reģionu ekonomiskās un sociālās attīstības instrumentiem;

26. neraugoties uz minēto, piekrīt viedoklim, ka ar ES iestāžu, publiskā un privātā sektora dalībnieku un ieinteresēto personu atbalstu būtu iespējams modernizēt un dažādot saimniecisko darbību, kā arī veikt ieguldījumus un ieviest jauninājumus nozarēs ar augstu izaugsmes potenciālu un tādējādi palielināt TR iespējas;

27. norāda, ka ļoti svarīgi būtu **modernizēt tālāko reģionu zvejas floti un jūrniecības infrastruktūru**, un mudina Komisiju šos pasākumus īpaši atbalstīt, jo tālākajos reģionos jūrniecības un zvejniecības resursi piedāvā vienas no plašākajām iespējām gan saistībā ar produkcijas dažādošanu un TR integrāciju vienotajā tirgū, gan ir faktori, kas veicina izaugsmi un konkurētspējīgu tirdzniecību ar kaimiņvalstīm;

28. saistībā ar atjaunināto stratēģiju "Eiropa 2020" TR izaugsmei iesaka Komisijai stimulēt tādu programmu īstenošanu un tādas partnerības starp ES dalībvalstīm un tālākajiem reģioniem, kurās, pirmkārt, būtu iesaistīti attiecīgajās jomās aktīvie privātā sektora dalībnieki, ar kurām, otrkārt, tiktu īstenoti **pasākumi, kas ļautu vienlaicīgi sasniegt vairāku ES atjauninātās stratēģijas prioritāšu mērķus**, un kuras, treškārt, mudinātu tālākos reģionus iesaistīties turpmākajās ES stratēģijās;

(*) COM(2004) 343 final, 26.5.2004., un COM(2004) 543 final, 6.8.2004.

29. ņemot vērā iepriekš minēto, it īpaši atbalsta nosacījumu radīšanu ātrdarbīga interneta attīstībai un jauno telekomunikācijas tehnoloģiju ieviešanu tālākajos reģionos — tas, citstarp, uzlabotu pieejamību, modernizētu tūrisma nozari, veicinātu saimniecisko darbību, stiprinātu sociālo dimensiju, stiprinātu konkurētspēju un uzlabotu TR sakarus ar kontinentu;

PRIEKŠLIKUMI TURPMĀKAJAM DARBAM

Darbs ES mērogā

30. piekrīt Komisijas nostājai, ka kohēzijas politika ir galvenais ES instruments stratēģijas “Eiropa 2020” mērķu sasniegšanai — **tās ietvaros pieejams visvairāk ES ieguldījumu fondu darba vietu izveidei** un izaugsmes veicināšanai, proti, pastāvīgi instrumenti, kas samazinās atšķirības starp tālākajiem reģioniem un pārējo ES, sekmējot TR tuvināšanu Eiropas Savienībai;

31. uzskata: svarīgi ir **nodrošināt, lai būtu pieejams nozīmīga apmēra finansējums, ar kuru uzlabot MVU sektora spēju radīt un saglabāt ilgtspējīgas darba vietas**, atbalstīt inovāciju tās plašākajā nozīmē, veicināt tālāko reģionu ekonomikas modernizēšanu un dažādošanu un savu resursu pielietojšanu, ņemot par pamatu katra reģiona stratēģiskās iespējas, kā arī atbalstīt pielāgošanos klimata pārmaiņām un ilgtspējīgu energoapgādi;

32. uzsver un atbalsta Komisijas ierosinājumu piedāvāt tālākajiem reģioniem īpašus nosacījumus — līdzfinansējuma likmi **85 %** apmērā **neatkarīgi no TR IKP** —, lai palīdzētu tiem pēc iespējas labāk izmantot pieejamos fondus;

33. taču piekrīt Eiropas Parlamenta 2012. gada 18. aprīļa rezolūcijai⁽⁵⁾ un arī iesaka pagarināt minēto fondu īstenošanas periodu tālākajos reģionos, lai panāktu efektīvāku īstenošanu;

34. uzsver, ka visi pasākumi, kas vērsti uz tālāko reģionu gudru, ilgtspējīgu un integrējošu izaugsmi, jāīsteno partnerībā un ka dalībvalstīm un reģionālajām pārvaldes iestādēm cieši jāsadarbojas, lai pēc iespējas labāk izmantotu TR izaugsmes potenciālu;

35. atbalsta Komisijas aicinājumu tālāko reģionu pārstāvjiem pilnībā iesaistīties to partnerības nolīgumu sagatavošanā un pārraudzībā, kurus par nākamo finanšu periodu Komisija slēgs ar katru dalībvalsti;

⁽⁵⁾ Eiropas Parlamenta 2012. gada 18. aprīļa rezolūcija par kohēzijas politikas nozīmi Eiropas Savienības attālākajos reģionos stratēģijas “Eiropa 2020” kontekstā (2011/2195(INI)).

36. tomēr iesaka ES Komisijas Reģionālās politikas ĢD *ex ante* analizē un *ex post* novērtējumos iesaistīt pārstāvjus no citām teritorijām (**ar līdzīgām grūtībām un iezīmēm**), kuri gan palīdzētu konstruktīvi konstatēt un salīdzināt līdzīgus paņēmienus, politikas pasākumus un risinājumus, gan ierosinātu jaunas idejas, pamatojoties uz labas prakses piemēriem citās, līdzīgās teritorijās, kas nav tālākie reģioni;

37. ierosina Eiropā izveidot un paplašināt kontaktu tīklus, kas atbalstītu tālākajiem reģioniem noderīgus augstas kvalitātes pētījumus, lai inovatīva pētniecība varētu uzplaukt un lai varētu palielināt saņēmēju līdzdalību visās tālākajiem reģioniem nozīmīgajās pētniecības jomās: gan profesionālu pētnieku, gan citu pētniecības, tehnoloģijas, izstrādes un inovācijas jomas dalībnieku piesaistīšanā, izglītošanā un saglabāšanā, lai tālākajos reģionos uzlabotu pētniecības vidi un **piedāvātu jaunas ilgtspējīgas nodarbinātības iespējas**;

38. iesaka gan tālākajos reģionos, gan visā Eiropas Savienībā veicināt tādu *ad hoc* centru un laboratoriju izveidi, kuri izplatītu informāciju par tālākajiem reģioniem noderīgiem labas prakses piemēriem, pētniecības rezultātiem un sekmīgas darbības piemēriem; tādējādi varētu radīt jaunus ideju avotus un izvērst labas prakses piemēru apkopošanu, kā arī nozīmīgi paplašināt gan tālāko reģionu divpusējo sadarbību ar dalībvalstīm, gan TR sadarbību ar pārējo ES, tādējādi izveidojot jaunas ilgtspējīgas nodarbinātības iespējas;

39. iesaka tālākajos reģionos īstenot īpašus ES projektus, mobilitātes programmas un kohēzijas pasākumus, kas šajos reģionos palielinātu līdzdalību un atbalstītu vietējā līmeņa darbinieku profesionālo apmācību par to, cik ļoti svarīga ir **iesaistīt** tālāko reģionu pilsoniskās sabiedrības gan publiskā, gan privātā sektora pārstāvjus, jo vienīgi apvienojot to spēkus, būs iespējams sasniegt stratēģijas “Eiropa 2020” mērķus tālāko reģionu ilgtspējīgas un iekļaujošas izaugsmes jomā;

40. iesaka minētās apmācības organizēt tā, lai to rezultāti vienlaikus kļūtu par **nodarbinātības iespējām** tālākajos reģionos un sekmētu informācijas izplatīšanu un informācijas kampaņas par ES atjaunināto stratēģiju tālāko reģionu lietpratīgai partnerībai un attiecīgo programmu īstenošanai;

41. iesaka palielināt sadarbību inovācijas jomā un klasteru sadarbību starp ES valstīm un trešām valstīm, kā arī sekmēt reģionālo sadarbību nolūkā palielināt trešo valstu ieguldījumus un tūristu plūsmu. Šādi pasākumi varētu efektīvi palīdzēt sasniegt stratēģijas “Eiropa 2020” mērķus;

42. atbalsta Komisijas priekšlikumu saglabāt lauksaimniecības atbalsta programmu "POSEI", jo tā atbilst pirmajam pilāram šiem reģioniem paredzētajā KLP, un tādēļ ir svarīgākais instruments, lai tālākajos reģionos saglabātu un attīstītu lauksaimniecību. Komiteja atbalsta arī "zivsaimniecības POSEI" saglabāšanu, jo šī papildizmaksu kompensācijas shēma ir būtisks instruments, lai zivju un akvakultūras produktus varētu tirgot ārpus tālākajiem reģioniem;

43. šajā sakarā uzsver, ka ir svarīgi analizēt starptautisko nolīgumu ietekmi, kas skar TR ekonomiku, lai novērstu kaitējumu tautsaimniecībai, kas jau tāpat atrodas ļoti nelabvēlīgā stāvoklī;

44. uzsver, ka vajadzētu konsolidēt arī integrēto jūrniecības politiku, jo jūrniecības resursi ir viens no galvenajiem pilāriem stratēģijas "Eiropa 2020" īstenošanai tālākajos reģionos;

45. uzsver tālāko reģionu jūrniecības un zivsaimniecības resursu nozīmīgumu un mudina Komisiju atbalstīt zivsaimniecības flotes, no jauna iekļaujot atbalstu zvejas kuģu būvei nākamajā 2014.–2020. gada plānošanas periodā, un jūrniecības infrastruktūras modernizāciju tālākajos reģionos;

46. atzinīgi vērtē Komisijas pausto pamudinājumu veicināt ilgtspējīga tūrisma izaugsmi tālākajos reģionos, it sevišķi jaunās, specializētās nozarēs, un tādu faktoru veicināšanu, kuriem ir potenciāls sekmēt tālāko reģionu izaugsmi (tostarp, piemēram, jūras resursi, ilgtspējīgs tūrisms, bioloģiskā daudzveidība un ekobūvniecība), izmantojot pētniecību, tehnoloģijas, izstrādi un inovācijas, lai **veicinātu jaunas nodarbinātības un uzņēmējdarbības iespējas**, kas, citstarp, mazinātu intelektuālā darbaspēka emigrācijas risku, kā arī sekmētu energoefektivitāti un atjaunojamo enerģijas resursu izmantošanu;

47. norāda uz nepieciešamību **atbalstīt tālāko reģionu apmācības un izglītības sistēmas**; tādēļ aicina Komisiju nodrošināt, ka pašreizējās ES izglītības un apmācību programmās, īpaši tajās, kas saistītas ar mobilitāti, atspoguļotas TR īpašās iezīmes;

48. norāda, ka gaidāmajā ES valsts atbalsta sistēmas pārskatīšanā jāņem vērā TR raksturīgās iezīmes, un ir vajadzīga elastīgāka pieeja, vienkāršošana un TR uzņēmumiem paredzētu pasākumu saskaņošana;

49. iesaka par prioritāti noteikt atbalsta pasākumus, kas vērsti uz TR veselības aprūpes un izglītības sistēmu uzlabošanu, modernizēšanu un pārstrukturēšanu, īstenojot partnerības starp publiskā un privātā sektora dalībniekiem;

Ārējā dimensija

50. piekrīt Komisijas viedoklim, ka TR ģeogrāfiskais novietojums sniedz priekšrocības ES kopumā un ka šo reģionu potenciāla attīstīšana un to pilnīga integrācija vienotajā tirgū būtu lieliska iespēja pievienot Eiropas Savienībai TR vērtību, vienlaikus turpinot nodrošināt diferencētu pieeju, kurā ņemti vērā vienlīdzīgu iespēju un proporcionalitātes principi, kā arī līdzsvars starp iekšējo dimensiju un uzlabotu integrāciju TR ģeogrāfiskajā vidē;

51. ierosina veikt jaunu produktu novērtējumu (balstoties uz mērķtiecīgu tirgus pieprasījuma un attiecīgā reģiona izpēti), lai apzinātu, kuru produktu ražošanu konkrētas dalībvalstis varētu atbalstīt attiecīgajos TR, lai veicinātu plašāku tirdzniecību un zināšanu apmaiņu ar TR kaimiņiem un trešām valstīm, piemēram, galvenajām jaunietekmes valstīm (proti, Brazīliju un Dienvidāfriku) un lai paaugstinātu ilgtspējīgu darbavietu izveides iespējas;

52. vēlas norādīt uz iespējām, ko iepriekš minētais ieteikums varētu pavērt gan tālākajiem reģioniem, gan Eiropas Savienībai, proti, **jaunas iespējas jūras transporta jomā, ar to saistītas nodarbinātības iespējas**, jūras baseina transporta nozares attīstīšana, kā arī transporta izmaksu un tirdzniecības attiecību optimizācija starp ES un starptautiskajiem jaunietekmes valstu tirgiem;

53. piekrīt Komisijas viedoklim, ka tālākos reģionus vajadzētu pārveidot no potenciālām uzņēmējdarbības un sadarbības platformām par reāliem, stratēģiskiem ES vēstniekiem Atlantijas okeāna, Karību jūras un Indijas okeāna reģionos, izmantojot to patieso potenciālu, un paplašināt Eiropas ietekmi šajās teritorijās — tas nestu labumu visai ES kopumā; tādēļ aicina ES pieņemt īpašus pasākumus, lai sekmētu atbilstošus sakarus starp TR un kaimiņos esošajām trešām valstīm;

54. uzsver, ka tālāko reģionu tuvums trešām valstīm un teritorijām nozīmē izdevīgas reģionālās tirdzniecības un sadarbības iespējas un ļautu attīstīt vienotā tirgus ārējo dimensiju;

55. mudina Komisiju atbalstīt tālāko reģionu integrāciju savā attiecīgajā ģeogrāfiskajā apgabalā tādās jomās kā tirdzniecība un kosmosa nozare un citu tālākajiem reģioniem specifisku priekšrocību attīstīšana, tālāko reģionu saimnieciskās darbības modernizācija un dažādošana, vienlaikus **palielinot ilgtspējīgas nodarbinātības iespējas**;

56. ņemot vērā iepriekš teikto, uzsver, ka turpmākajos rīcības plānos, ko izstrādās saistībā ar atjaunināto stratēģiju tālākajiem reģioniem, būtu jā saglabā abas pieejas: no vienas puses, tālākajos reģionos uzlabot to piekļuvi vienotajam tirgum un, no otras puses, sekmēt tālākajos reģionos integrētu reģionālo tirgu veidošanu;

57. atzinīgi vērtē Komisijas apņemšanos, proti, īstenojot paziņojumā "Mazi uzņēmumi, liela pasaule" ⁽⁶⁾ minētos pasākumus, ņemt vērā tālākos reģionus un pielāgot tiem pasākumus, lai veicinātu starptautiskā mērogā strādājošo MVU attīstību, piemēram, pieņemot īpašus pasākumus konkurences tiesību jomā ar mērķi veicināt tālāko reģionu MVU internacionalizāciju; atzīst, ka Eiropas Savienības struktūrfondi paši par sevi ir nozīmīgs MVU finansējuma avots, un atbalsta MVU vieglāku piekļuvi publiskā iepirkuma procedūrām;

Nobeigums

58. atzīst ES iestāžu nerimtīgo, sekmīgo apņemšanos veicināt tālāko reģionu ilgtspējīgu un iekļaujošu izaugsmi un uzsver vajadzību paplašināt ES iestāžu, dalībvalstu un tālāko reģionu partnerību, iekļaujot visus pārējos nozīmīgos dalībniekus un ieinteresētās personas (gan no publiskā, gan privātā sektora), kuri varētu sekmēt tālāko reģionu ilgtspējīgu attīstību;

59. izvirza **nodarbinātību** par vienu no nozīmīgākajām prioritātēm un par elementu, kas jāiekļauj visos turpmākajos svarīgajos pasākumos, lai stratēģija "Eiropa 2020" tiktu sekmīgi īstenota tālākajos reģionos, un tādēļ aicina ES ar praktiskiem pasākumiem konkretizēt jauno sociālo virzienu, kas noteikts 2012. gada paziņojumā, jo Komisija to nav darījusi, norādot tikai uz vispārējām finansēšanas programmām, taču bez atbilstošas modulācijas;

60. šajā sakarā atbalsta tālāko reģionu iniciatīvu izstrādāt konkrētu izaugsmes un nodarbinātības plānu minētajiem reģioniem; kurš pakļaujams īstenošanas iespēju izvērtēšanai;

61. iesaka vairākus konkrētus piemērus, kā tālākajos reģionos palielināt vai radīt **jaunas nodarbinātības iespējas**;

62. mudina par prioritāti noteikt TR **veselības aprūpes sistēmu, apmācību un izglītību**, lai optimizētu vietējā līmeņa cilvēkresursus un zinātību, kuri ir nozīmīgākie faktori, kas potenciāli varētu veicināt izaugsmi tālākajos reģionos;

63. ņemot vērā nepieciešamību modernizēt un dažādot tālāko reģionu saimniecisko darbību, norāda, ka svarīgi būtu **modernizēt tālāko reģionu zvejas floti un jūrniecības**

infrastruktūru, un mudina Komisiju šos pasākumus īpaši atbalstīt, jo tālākajos reģionos jūrniecības un zvejniecības resursi piedāvā vienas no plašākajām iespējām saistībā ar produkcijas dažādošanu un TR integrēšanu vienotajā tirgū, un tie ir arī faktori, kas veicina izaugsmi un konkurētspējīgu tirdzniecību ar kaimiņvalstīm;

64. uzsver, ka šādi būtiski atbalsta pasākumi varētu pavērt jaunas iespējas gan tālākajiem reģioniem, gan Eiropas Savienībai, proti, **jaunas iespējas jūras transporta jomā, ar to saistītas nodarbinātības iespējas, jūras baseina transporta nozares attīstīšanu, kā arī transporta izmaksu un tirdzniecības attiecību optimizāciju** starp ES un starptautiskajiem jaunietekmes valstu tirgiem;

65. tāpat kā Eiropas Parlaments atbalsta nepieciešamību izstrādāt *ad hoc* programmu transportam un IKT, lai TR varētu efektīvi risināt ar teritoriālo nošķirtību saistītās problēmas un pārvarēt digitālo plaisu, kas tos skar;

66. mudina Komisiju atbalstīt tālāko reģionu integrāciju savā attiecīgajā ģeogrāfiskajā apgabalā tādās jomās kā tirdzniecība un sekmēt tālāko reģionu specifisko priekšrocību attīstīšanu, lai tie varētu modernizēt un dažādot savu saimniecisko darbību virzībā uz gudru, ilgtspējīgu un integrējošu izaugsmi;

67. uzsver, ka attiecībā uz TR pārrobežu sadarbību ar kaimiņvalstīm svarīgi būtu atcelt nosacījumu par jūras robežu 150 km attālumā, lai atspoguļotu faktu, ka daudzi TR ir salas, kuras no kaimiņvalstīm šķir vairāk nekā 150 km;

68. uzsver, ka tālākajiem reģioniem ļoti nozīmīga ir reģionālā sadarbība, tāpēc vajadzētu ne tikai ERAF ietvaros turpināt teritoriālās sadarbības programmas, bet arī uzlabot kohēzijas politikas līdzekļu sinerģiju ar Eiropas Attīstības fondu;

69. ņemot vērā iepriekš minēto, uzsver, ka turpmākajos rīcības plānos, ko izstrādās saistībā ar atjaunināto stratēģiju tālākajiem reģioniem, būtu jāsaņem abas pieejas: no vienas puses, uzlabot TR piekļuvi vienotajam tirgum un, no otras puses, sekmēt tālākajos reģionos integrētu reģionālo tirgu veidošanu.

Briselē, 2013. gada 1. februārī

Reģionu komitejas
priekšsēdētājs

Ramón Luis VALCÁRCEL SISO

⁽⁶⁾ COM(2011) 702 final, 9.11.2011.